

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

Кафедра банківської справи
(найменування кафедри)

Допущено до захисту
Завідувач кафедри

_____ (підпис)
“ ____ ” _____ 2020 р.

КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА
на здобуття освітнього ступеня магістра
зі спеціальності 072 «Фінанси, банківська справа та страхування»
за магістерською програмою професійного спрямування
«Управління діяльністю банків на фінансовому ринку»
на тему: «Бізнес-планування в банках України в умовах
невизначеності»

Виконавець:

студент 69 гр. ЦЗФН
ДЕМЧЕНКО В.І.

_____ (прізвище, ім'я, по батькові)

_____ /підпис/

Науковий керівник:

К.е.н., доцент
(науковий ступінь, вчене звання)
СЕРГЄЄВА О.С.

_____ (прізвище, ім'я, по батькові)

_____ /підпис/

ЗМІСТ

	стор.
ВСТУП.....	3
РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ АСПЕКТИ ПРОЦЕСУ БІЗНЕС-ПЛАНУВАННЯ В БАНКАХ.....	6
1.1 Сутність та принципи формування процесу бізнес – планування в банках.....	6
1.2 Характеристика чинників, що мають враховуватись при плануванні в банках.....	14
1.3 Методичне забезпечення процесів бізнес -планування в банках з урахуванням ризиків.....	19
Висновки до першого розділу.....	24
РОЗДІЛ 2. АНАЛІЗ РЕАЛІЗАЦІЇ БІЗНЕС – ПЛАНУВАННЯ В ДІЯЛЬНОСТІ ПАТ «БАНК ВОСТОК»	26
2.1 Оцінка фінансової діяльності ПАТ «БАНК ВОСТОК»	26
2.2 Організація процесів бізнес-планування в діяльності ПАТ «БАНК ВОСТОК».....	39
2.3 Регресійно-кореляційний аналіз чинників впливу на діяльність банків, які необхідно враховувати при бізнес – плануванні.....	49
Висновки до другого розділу.....	54
РОЗДІЛ 3. ВПЛИВ ГЛОБАЛІЗАЦІЙНИХ ПРОЦЕСІВ НА УДОСКОНАЛЕННЯ БІЗНЕС-ПЛАНУВАННЯ В БАНКАХ.....	57
3.1 Міжнародні стандарти до вимог капіталу як необхідна складова для формування бізнес-планування в банках.....	57
3.2 Пропозиції щодо вдосконалення процесу бізнес-планування в банках в умовах невизначеності.....	69
Висновки до третього розділу.....	78
ВИСНОВКИ.....	80
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ.....	84
ДОДАТКИ.....	91

ВСТУП

Актуальність теми. В умовах політичної та економічної невизначеності сучасного стану економіки актуальним питанням є стабільний, динамічний розвиток і надійність банків, який на сам перед залежить від ефективного процесу планування діяльності. Адже в процесі бізнес-планування визначається мета діяльності, стратегія, умови та засоби її досягнення, а сам бізнес-план є ключовою функцією управління в процесі прийняття рішень банками. В сучасних умовах українські банкіри стикаються з недостатністю вітчизняного досвіду планово-прогнозної діяльності та недосконалістю методичних підходів до її практичної реалізації. У зв'язку з цим проблема визначення ключових чинників впливу на формування організації ефективного процесу бізнес-планування стає актуальною і значущою як для керівництва окремих підрозділів кредитної організації та банківського менеджменту в цілому, так і для клієнтів. Отже, правильно побудований механізм розробки планових завдань, моніторингу їх виконання і своєчасного корегування дозволяє оцінити поточний стан справ у банку, переглянути і виявити необхідні точки зростання в перспективі, сформувати позитивний імідж та підвищити надійність банківського бізнесу.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. У вітчизняній економічній літературі питанню управління бізнес-плануванням банківської діяльності присвячено обмежене число публікацій, серед яких варто виділити роботи Н.В. Данік, Ж.М. Довгань, В.Ю. Дудченка, Л.В. Кузнецової, Т.В. Корнієнка, В.В. Коваленко, Л.О. Примостка, Ю.Л. Овдій, О.С. Сергєєвої. Узагальнення праць вітчизняних та зарубіжних науковців щодо визначення сутності бізнес-планування включають загальноекономічний та управлінський аспекти (функція менеджменту, що полягає у здатності прогнозувати діяльність банків та використовувати цей прогноз у цілях її подальшого розвитку). Однак у зв'язку зі економічною та політичною невизначеністю, що відбуваються в

економіці України та безпосередньо в галузі бізнес-планування, дослідження ключових чинників, які впливають на бізнес-плануванні банків набуває ще більшої актуальності.

Мета роботи. Поглиблення теоретико-методичних засад формування процесів бізнес-планування у сучасному банку, окреслити поетапну організацію процесів бізнес-планування задля досягнення його якісного зростання та розробити рекомендації щодо удосконалення процесу бізнес-плануванням в банках в умовах невизначеності

Для досягнення даної мети необхідно вирішити **наступні завдання:**

- визначити сутність та принципи формування бізнес-планування в банках;
- проаналізувати чинники, що мають ураховуватись при бізнес-плануванні в банках;
- дослідити методичні підходи, які використовуються при формуванні бізнес-планування діяльність банків в умовах невизначеності;
- оцінити фінансову діяльність ПАТ «БАНК ВОСТОК»;
- ознайомитись з організацією процесів бізнес-планування в діяльності ПАТ «БАНК ВОСТОК»;
- провести регресійно-кореляційний аналіз чинників впливу на діяльність банків, які необхідно ураховувати при бізнес – плануванні ПАТ «БАНК ВОСТОК»;
- обґрунтувати необхідність впровадження міжнародних стандартів до вимог капіталу при формуванні бізнес-планування в банках;
- надати пропозиції щодо вдосконалення процесу бізнес-планування в банку в умовах невизначеності.

Об'єктом дослідження є фінансові показники діяльності ПАТ «БАНК ВОСТОК».

Предметом дослідження є теоретичні аспекти та організація процесу формування бізнес-планування діяльності ПАТ «БАНК ВОСТОК» в умовах невизначеності.

Методологія дослідження. Протягом написання магістерської роботи були використані наступні методи дослідження такі як, діалектичний метод пізнання, аналіз і синтез, статистичний аналіз, метод групування та порівняння, графічний метод, метод експертних оцінок, економіко-математичного моделювання – для прогнозування діяльності банку під впливом чинників.

Інформаційною базою. Є чинні законодавчі та нормативні акти, що регулюють діяльність банків, офіційні матеріали Державної служби статистики України, Національного банку України, Асоціації українських банків, Незалежної асоціації банків України, публічна фінансова та внутрішня управлінська звітність банків, праці вітчизняних і зарубіжних науковців.

ВИСНОВКИ

У магістерській роботі досліджено процеси формування бізнес-планування в банках, проаналізовано організаційно-методичне забезпечення бізнес-планування діяльності ПАТ «БАНК ВОСТОК», а також визначено напрями удосконалення процесів бізнес-планування в банках в умовах невизначеності.

За результатами виконаної роботи зроблено наступні висновки:

1. Виявлена доцільність визначення сутності та принципів формування бізнес-планування в банках. Бізнес - планування слід розглядати як процес розробки системи фінансових планів і планових (нормативних) показників для забезпечення розвитку банку необхідними фінансовими ресурсами і підвищення ефективності його фінансової діяльності в майбутньому періоді. Формування фінансових ресурсів на основі планування має бути організоване на трьох рівнях: стратегічному, тактичному і оперативному, при цьому реалізація цієї функції управління отримує визначену специфіку.

Аналіз практики застосування методів фінансового планування в банках показав, що вже сформовані фінансові плани за діючими методами відображаються дуже ймовірно викання. Таким чином, саме впровадження комплексного використання цих методів дасть змогу проводити порівнювальну характеристику різних сценаріїв планування в банках та на основі їх систематизації та аналізу інформації отримати правильне рішення в напрямку до розвитку банку, та уникнення негативних чинників щодо обраного напрямку розвитку банку.

2. Було розглянуто чинники, що мають ураховуватись при бізнес - плануванні в банках, які умовно можливо розділити на зовнішні та внутрішні. Це пояснюється тим, що така структуризація дозволяє визначити можливості управлінського впливу на них, а, отже, й на досягнення цілей управління, адже

перші залежать від організації діяльності банків, другі, частково або повністю, нечутливі до внутрішньобанківських управлінських впливів.

3. Було визначено, що процес бізнес – планування можливо поділити на 4 етапи, такі як: підготовчий етап; розробка бізнес – планування відповідно до рівнів управління; реалізація бізнес- планування відповідно до рівнів управління; контроль за виконанням. Організація бізнес-планування в банках має підкріплюватися відповідною структурою, яку можна визначити як взаємодію суб’єктів управління різного рівня з функціональними підрозділами у процесі обґрунтування, розробки, прийняття та реалізації відповідних рішень, що впливають на досягнення цілей якісного бізнес – планування. запровадження ефективного процесу бізнес - планування фінансових ресурсів в банках на основі такого підходу дає можливість: проводити аналіз діяльності банків з урахуванням чинників, та виявляти сильні та слабкі сторони банків, з метою визначення досягнення цілей щодо формування фінансових ресурсів; оцінити фактичну кількісні та якісні параметри усіх ресурсів банків (минулого та поточного періодів); дає змогу приймати управлінські рішення щодо досягнення поставленої мети у вигляді конкретних планів на основі даних аналізу.

4. Проведена оцінка фінансової діяльності ПАТ “БАНК ВОСТОК” за результати якої можливо визначити, що , загалом сукупні доходи ПАТ «БАНК ВОСТОК» перевищують загальні витрати ПАТ «БАНК ВОСТОК» в абсолютному виразі, однак, якщо поглянути на темпи росту відповідних показників, то можна сказати, що доходи та витрати нарощуються досить з однаковими темпами. Темпи росту зобов’язань та активів майже збалансовані. За досліджуваний період прибуток ПАТ «БАНК ВОСТОК» збільшився на 82 550 тис. грн. Найбільший позитивний вплив на формування прибутку ПАТ «БАНК ВОСТОК» у досліджуваному періоді здійснює чистий процентний та комісійний доходи. Значний вплив на зниження прибутку банку спричиняє обсяг адміністративних витрат який збільшується з кожним роком, що може

бути пов'язано з розширенням філейної сеті банку, залученням нових співробітників тощо.

5. Проаналізована організація процесу бізнес – планування в ПАТ «БАНК ВОСТОК», яка регламентується внутрішньобанківським документом «Положення про організаційно-методологічні основи планування в ПАТ «БАНК ВОСТОК». У процесі планування діяльності ПАТ «БАНК ВОСТОК» враховуються особливості роботи в країні з ринковою економікою, що розвивається, а саме: неможливість прогнозувати показники розвитку економіки та фінансової системи країни з високою точністю; мінливість законодавчо-нормативної бази; наявність дефіциту надійних, що постійно підтримуються джерел інформації.

6. Проведено регресійно-кореляційний аналіз чинників впливу на діяльність банків, які необхідно враховувати при бізнес – плануванні, Із побудованого рівняння регресії ми бачимо, що зовнішній чинник як валовий внутрішній продукт та внутрішній чинник як інвестиційний портфель знаходяться у зворотній залежності з обсягом кредитного портфелю ПАТ «БАНК ВОСТОК», тобто при зменшенні даних чинників обсяг кредитного портфелю збільшується, а такі чинники, як депозити юридичних осіб, депозити фізичних осіб, облікова ставка НБУ, доходи населення знаходяться у прямій залежності із обсягом кредитного портфелю ПАТ «БАНК ВОСТОК», тобто при збільшенні або зменшенні даних чинників обсяг кредитного портфелю банку збільшується або зменшується відповідно.

7. Зазначено, що формування фізичного монетарного золота в капіталах банків дасть можливість бути у виграшній позиції, так як гроші стануть більш цінними, а фінансові активи – більш ліквідними. Важливим є і те, що вимоги «Базель III» дають можливість перекласти відповідальність за фінансові ризики із клієнтів банків на фінансових посередників, які активно здійснюють свої операції на міжнародних ринках грошей і капіталів. Розглядаючи сучасні тенденції відносно достатності капіталу банків України, можливо зазначити, що функціонування банківської системи України необхідно виокремити проблеми:

існування у докризовому періоді значного перевищення обсягів зростання активів над обсягами акумулювання капіталу; низький рівень капіталізації банків; поступове збільшення частки іноземного капіталу в банківській системі України; низька ефективність використання власного капіталу.

8. Зроблені висновки, що для удосконалення процесу бізнес-планування в банках, варто дотримуватись чотирьох важливих принципів: 1. Усунення негативного ефекту невизначеності планування. 2. Зосередження уваги виконавців на головних завданнях. Оскільки всяке планування спрямоване на досягнення головних цілей банку, то при його здійсненні особлива увага повинна зосереджуватися саме на них. 3. Досягнення економічного ефекту. Планування мінімізує витрати внаслідок того, що робиться наголос на ефективному функціонуванні і узгодженості. 4. Полегшення контролю. Менеджери не можуть перевірити результатів діяльності своїх підлеглих, коли відсутні чіткі планові завдання.

Підсумовуюче все вище зазначене, можемо зробити висновок, що подальший розвиток банківської системи України на ринкових засадах та в умовах невизначеності зумовлює необхідність змін у бізнес-плануванні діяльності банків.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Киця Д. К. Механізм управління грошовими потоками банку. Управління розвитком. 2014. № 2. С. 137—141. URL: http://nbuv.gov.ua/j-pdf/Uproz_2014_2_56.pdf (дата звернення: 22.10.2020).
2. Портер Е. Майкл. Конкурентная стратегия: Методика анализа отраслей и конкурентов. М. Альпина Бизнес Букс, 2005. 454 с.
3. Брейли Р. Принципы корпоративных финансов / Р. Брейли , С. Майерс; [пер. с англ.]. — М.: ЗАО «Олимп-Бизнес», 1997. — 1120 с.
4. Черкашина К.Ф. Реформування банківської системи України як шлях інтеграції до Європейського Союзу. *Вісник Української академії банківської справи*.2004.№ 1.С.13-17
5. Криклій О. А., Маслак Н. Г., Пожар О. М. Банківський менеджмент: питання теорії та практики: монографія. Суми : ДВНЗ "УАБС НБУ". 2011. 152 с.
6. Кириченко О., Гіленко І., Ятченко А. Банківський менеджмент / Навч. посіб. для вищ. навч. закл. К.Основию 2005.726 с.
7. Примостка Л.В. Фінансовий менеджмент в банку. URL: <http://fin-lib.com/finansovo-ekonomicheskie-distipliny/bankovskoe-delo/upravlenie-v-bankovskoj-sfere/finansovii-menedzhment-u-banku/finansove-planuvannia-v-banku.html>
8. Овдій Ю. Л. Бюджетування в системі фінансового планування банків. *Фінанси України*. 2006. № 5. С. 12 - 23.
9. Кравченко О. В. Фінансове планування в банках . *Вісник Хмельницького національного університету*. 2008. № 6 Т.3 (124). С. 56-59
10. Брейли Р. Принципы корпоративных финансов / Р. Брейли , С. Майерс; [пер. с англ.]. М.: ЗАО «Олимп-Бизнес», 1997. 1120 с.
11. Маслов Ю.К. Планування фінансової діяльності банку [Текст]/ дис... канд. екон. наук: 08.04.01/ Маслов Юрій Костянтинович. О., 2006. 282 с.

12. Сергеева О. С. Роль планування та контролю над грошовими потоками банківських установ. *Науковий вісник ОНЕУ*. Всеукраїнська асоціація молодих науковців. Науки: економіка, політологія, історія. № 27 (206) Одеса, 2013. С.101-110.
13. Банківський менеджмент / Кириченко О. А., Міщенко В. І., Щербань В. П., Яценюк А. П., Гіленко І. В., Горбачевський О. А., Пятов В. Н., Лаптев С. М., Слав'янська Н. Г., Подоляка О. І.. К. Знання.2005. 831 с.
14. Бізнес-планування: навч. посіб. / Т. Г. Васильців, Я. Д. Качмарик, В. І. Блонська, Р. Л. Лупак. К. Знання, 2013. 173 с.
15. Сергеева О.С. Управління грошовими потоками банків [Текст]/ дис... канд. екон. наук: 08.00.08/ Сергеева Олена Степанівна. О., 2015. 282 с.
16. Про банки і банківську діяльність: Закон України від 07.12.2000 № 2121 / URL:<http://zakon.rada.gov.ua>.
17. Інструкція про порядок регулювання діяльності банків в Україні (Редакція від 12.11.2019) URL: <https://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/z0841-01/page>
18. Постанова Правління Національного банку України «Про схвалення Методики розрахунку економічних нормативів регулювання діяльності банків в Україні» № 803-рш від 15.12.2017 (Редакція від 02.08.2019) URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/vr803500-17?lang=ru>
19. Кузнецова Л.В., Маслов Ю.К. Організація планування фінансової діяльності банку: монографія – Одеса: Пальміра, 2006.- 247 с.
20. Тажин Ю. А. Принцип активного управління денежными потоками, отражающий необходимость адаптивного выбора технологий, инструментов и методов с учётом стратегических приоритетов развития коммерческого банка. URL:http://www.rusnauka.com/31_NNM_2013/Economics/1_146349.doc.htm.
21. Тажин Ю. А. Активное управление денежными потоками коммерческого банка на основе системного подхода. URL: http://www.rusnauka.com/30_OINXXI_2013/Economics/1_146350.doc.htm.

22. Киця Д. К. Механізм управління грошовими потоками банку. *Управління розвитком*. 2014. № 2. С. 137—141. URL: http://nbuv.gov.ua/j-pdf/Uproz_2014_2_56.pdf
23. Кузнецова И. Д. Управление денежными потоками предприятия / за ред. Ильченко А. Н. Иван. гос. хим.—технол. ун—т. Иваново, 2008. 191 с.
24. Орлова В. В., Оришко С.П. Механізм управління грошовими потоками готельного комплексу. *Карпатський край*. 2013. № 1. С. 167-176.
24. Бертонеш М. Управление денежными потоками: пер. с англ. / за ред. Бертонеш. М. и др.: Питер, 2004 . 238 с.
25. Примостка Л. О. Аналіз банківської діяльності: сучасні концепції, методи та моделі. Київ. нац. екон. ун-т. К., 2002. 313 с.
26. Банківські ризики : теорія та практика управління: монографія/ Л. О. Примостка, О. В. Лисенюк, О. О. Чуб; Мін-во освіти і науки України, ДВНЗ «КНЕУ ім. Вадима Гетьмана». К.: КНЕУ, 2008. 456 с.
27. Банковские риски: учебное пособие. Финансовая академия при правительстве РФ; ред. О. И. Лаврушин. М.: КНОРУС, 2008. 232 с.
28. Беляков А. В. Банковские риски: проблемы учёта, управления и регулирования: методическая разработка. С М.: БДЦ-пресс, 2004. 256 с.
29. Ризик-менеджмент у банку: теорія та організація: монографія/ О. А. Криклій [~та ін.~]; Державний вищий навчальний заклад «Українська академія банківської справи Національного банку України». Суми: Корпункт, 2014. 192 с.
30. Офіційний сайт ПАТ «БАНК ВОСТОК». веб-сайт. URL: <https://bankvostok.com.ua> (дата звернення 20.10.2020)
31. Основні показники діяльності банків. Архів з 01.01.2008 по 01.01.2020 рр.: URL: <https://www.bank.gov.ua/statistic/supervision-statist/data-supervision#1> (дата звернення 20.10.2020)
32. Постанова Правління Національного банку України «Про схвалення Методики розрахунку економічних нормативів регулювання діяльності банків в Україні» № 803-рш від 15.12.2017 (Редакція від 02.08.2019) URL:

<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/vr803500-17?lang=ru> (Дата звернення 20.10.2020)

33. Положення про організаційно-методологічні основи планування у ПАТ «БАНК ВОСТОК» (1 версія) від 05.10.2020. Дніпро, 2020

34. Дудченко В. Організаційно методологічне забезпечення стратегічного планування в комерційному банку. *Проблеми і перспективи розвитку банківської системи України: збірник наукових праць*. Вип. 28. Суми: ДВНЗ «УАБС НБУ», 2015. 294. с.

35. Примостка Л.О. Фінансовий менеджмент в банку: підручник К.: КНЕУ, 2004. 468 с.

36. Підходи до управління: системний, процесний, ситуаційний URL: https://studme.com.ua/1397020512624/menedzhment/podhody_upravleniyu_sistemnyy_protsechnyy_situatsionnyy.htm

37. Подік С.М. Організаційно-методологічні основи та необхідність бізнес-планування у банку . *Вісник Української академії банківської справи*. 2010. N 1. – С. 102-106.

38. Сергеева О. С. Проблеми в розвитку бізнес-планування банків України. *Економіка та суспільство*. 2017. Випуск №8. С. 673-677

39. Економіко-математичне моделювання та прогнозування обсягів кредитних і залучених коштів банківської установи / С.Є. Борисова, О.В. Балашова. *Економічний вісник Донбасу*. 2017. № 3 (49). С. 75-82. Бібліогр.: 7 назв. — укр.

40. Леонов С. Ефективність банківського бізнесу в Україні: стохастичний фронтірний аналіз / С. Леонов, Т. Васильєва, А. Буряк // *Вісник Національного банку України*. 2013. № 6. С. 19-25

41. Шараєвський Д.В. Концептуальна схема оцінки ефективності діяльності комерційних банків за допомогою методів граничного аналізу. *Проблеми науки: міжгал. наук.-практ. журнал*. К.: КиївЦНТЕІ. 2011. №7. С. 41-48.

42. Хайлук С. О. Особливості вибору методу оцінки ефективності банківської діяльності / С. О. Хайлук, С. М. Новак. *Ефективна економіка*. 2010. № 8. . URL: <http://www.economy.nayka.com.ua>.

43. Хайлук С. О. Оцінка ефективності діяльності банків: порівняльний аналіз методів та моделей . *Збірник наукових праць ХІБС УБС НБУ “Фінансово—кредитна діяльність: проблеми теорії та практики”*. Харків, 2010. Випуск № 1 (8) : в 2 ч. Ч. 2. С. 112-118.
44. Васюренко О.В. Фінансове планування та прогнозування діяльності банків: монографія: О.В. Васюренко, Г.М. Азаренкова, Н.П. Погореленко, О.М. Дубницький, Л.В. Сидоренко, Л.В.Сердюк./за ред. О.В. Васюренко. К.: УБС НБУ, 2009. 323 с.
45. Коваленко В.В. Розвиток міжнародного банківського бізнесу в умовах глобальної економіки. *Східна Європа: економіка, бізнес та управління*. Випуск 2 (02) 2016. С. 258 – 263
46. Международные валютно-кредитные и финансовые отношения /под ред. Л. Н. Красавиной – 3-е изд., перераб. и доп. М.: Финансы и статистика, 2005. 576 с
47. Барсегян А. Г. Перспективы реформирования мировой валютной системы. *Ученые записки Таврич. нац. ун-та им. В.И. Вернадского*. Сер. “Экономика и управление. 2011. №24. С. 20–27.
48. Барсегян А. Г. Состояние и перспективы современного мирового рынка золота. *Культура народов Причерноморья*. 2011. № 201. С. 51–58.
49. Harmston S. Gold as a store of value. *World Gold Council*. 1998. URL: http://www.spdrgoldshares.com/media/GLD/file/research_study_22.pdf (Дата звернення 20.10.2020)
50. Вулфел Ч. Дж. Энциклопедия банковского дела и финансов. Самара: Корпорация “Федоров”, 2000. 282 с.
51. The international monetary system in the 21st century: could gold make a come back?. Lecture delivered at St. Vincent College, Letrobe, Pennsylvania / Robert Mundell. – March 12, 1997. URL: <http://www.columbia.edu/~ram15/lbe.htm> (Дата звернення 20.10.2020)

52. Михальський В. Золото як світова валютна одиниця в епоху глобалізації. *Економічний вісник ун-ту*. 2010. № 15/1. С. 235–241.
53. Михальський В. Місце дорогоцінних металів в інтеграційних процесах світового фінансового ринку. *Економічний простір*. 2009. №23. С. 11–18.
54. Capie F. Monetary problems, monetary solutions & the role of gold / Forrest H. Capie, Geoffrey E. Wood. – London : World Gold Council, 2001.
55. Дзюблюк О. Еволюція ролі золота у сучасній монетарній системі. *Банківська справа*. 2020. № 1 (151). С. 3 - 24.
56. Посилення вимог до капіталу: норми ЄС. URL: <http://bank.gov.ua/doccatalog/document?id=47725151>]. (Дата звернення 20.10.2020)
57. Страны-лидеры по добыче золота в мире за 2018. URL: <https://glavcom.ua/world/observe/eksperti-pidrahuvali-vse-zoloto-svitu-641389.html> (дата звернення: 06.09.2020).
58. Динаміка цін на золото. URL: https://goldomania.ru/articles/dynamics_prices_gold.html (дата звернення: 06.09.2020).
59. Доскочинська Л.С. Світові ринки дорогоцінних металів в умовах фінансової Глобалізації: дис. ... канд. екон. наук: 08.00.02. Львів. 2017. 208 с.
60. Батюк Л.А. Грошово-кредитна політика та фінансове посередництво в умовах Вимог «Базель III»: глобальні тенденції. *Український журнал прикладної економіки*. 2019 рік. Том 4. № 3. С. 39-45.
61. Балансові звіти банків. URL: <https://bank.gov.ua/statistic/supervision-statist/data-supervision#1>. (Дата звернення 16.11.2020)
62. Значення економічних нормативів в цілому по системі. URL : <https://bank.gov.ua/statistic/supervision-statist/data-supervision#2>.
63. Сюркало Б.І. Особливості планування в системі управління фінансами Банку. *Економіка: проблеми теорії та практики. Збірник наукових праць*. Випуск 235. В 3 т. Том 2. Дніпропетровськ: ДНУ, 2008. С. 542-547.
64. Шейко О.П. Аналіз сучасного стану та перспектив розвитку

національної банківської системи. *Проблеми і перспективи розвитку банківської системи України*. Т. 9: Збірник наукових праць: Наукове видання.- Суми: Мрія-1 ЛТД; УАБС, 2004. 374 с.

65. Козьменко С.М., Шпиг Ф.І. Обмеження і межі присутності іноземного капіталу у вітчизняній банківській системі. *Вісник Української академії банківської справи (укр.)*. 2006.№ 2. С.105-109

66. Коротов А. Современные модели управления операционными рисками в коммерческих банках. *Банковские услуги (рус.)*.2006. №1. С.20-22

67. Технологія управління фінансами: визначення сутності та актуальні проблеми. „Фінансово-кредитне стимулювання економічного зростання": Матеріали міжнародної науково-практичної конференції. Тези доповіді – Луцьк: РВВ „Вежа» Волин. Держ. Ун-ту ім. Лесі Українки, 2005. С. 793 794.

68. Тарасевич Н.В., Литвиненко А.М. Стрес-тестування ризиків як інструмент антикризового управління діяльністю банків. веб-сайт. URL: <file:///C:/Users/Anja/Desktop/Documents/Downloads/1030-2080-1-SM.pdf> (Дата звернення 20.10.2020)

69. Barr, R. S., Seiford, L. M., Siems, T. F. (1994) Forecasting Bank Failure: A Non-Parametric Approach, *Recherches Economique de Louvain* 60, pp. 411-429.

70. Farrell, P. DEA in production center: An input-output mode / P. Farrell // *Journal of Econometrics*. 1957. Vol. 3. Pp. 23-49.

71. Staub R. сВ. Evolution of bank efficiency in Brazil: a DEA approach/ R. B. Staub, G. Souza, B. M. Tabak // *Central Bank do Brazil:a Working Paper Series*. 2009. №200. p. 48.